

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΑΙΓΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΖΙΝΟΥ

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΕΑΠΕΚ/01/2020**

27 Νοεμβρίου 2020

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΑΜ/01/2020

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΑΙΓΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΖΙΝΟΥ

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΑΙΓΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΖΙΝΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σύνοψη.....	1
2.	Εισαγωγή.....	2
3.	Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	3
3.1	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή.....	3
3.2	Σκοπός του ελέγχου.....	4
3.3	Ερωτήματα ελέγχου.....	4
3.4	Μεθοδολογία.....	4
3.5	Κριτήρια ελέγχου.....	6
4.	Ευρήματα και συστάσεις.....	7
4.1	Σύσταση της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο.....	7
4.2	Προϋπολογισμοί.....	11
4.3	Ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων.....	13
4.4	Προσωπικό.....	14
4.5	Εκτελεστικός Διευθυντής.....	14
4.6	Αμοιβή Προέδρου και Μελών της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο.....	15
4.7	Ενοίκια.....	17
4.8	Περιουσιακά στοιχεία.....	19
5.	Γενικά συμπεράσματα.....	20

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΑΠΕΚ	Εθνική Αρχή Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνου
ΕΔ	Εκτελεστικός Διευθυντής
ΚΦΣΚΥ	Κεντρικός Φορέας Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών
ΣΚΤ	Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΥΜΕΕ	Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού. Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον, ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της από την ελεγχόμενη οντότητα.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

1. Σύνοψη

Στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε διαχειριστικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης.

Τα σημαντικότερα ευρήματα και συστάσεις του ελέγχου είναι τα ακόλουθα:

- ◆ Υπάρχει καθυστέρηση στην κατασκευή ολοκληρωμένου τύπου καζίνο θερέτρου.
- ◆ Εκκρεμεί η ετοιμασία εγχειριδίου διαδικασιών, σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών δραστηριοτήτων της Αρχής, το οποίο να ακολουθείται από το προσωπικό της.

Εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί το εν λόγω εγχειρίδιο, καθώς επίσης να ετοιμαστούν διαδικασίες σχετικά με τη διεκπεραίωση πληρωμών, εισπράξεων και καταγραφή και έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων.

- ◆ Καθυστέρηση στην ετοιμασία και υποβολή για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για τα έτη 2015-2018.

Επισημάναμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται και υποβάλλονται έγκαιρα για έλεγχο.

- ◆ Η πρόσληψη του Εκτελεστικού Διευθυντή (ΕΔ) έγινε με τη μέθοδο «Head Hunting», κατά παράβαση του άρθρου 11(1) του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμου (Ν.124(I)/2015) και χωρίς να προωθηθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 3(3) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου (Ν.115/1990).
- ◆ Καθορισμός της αμοιβής του Προέδρου και των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της Αρχής σε ένα σταθερό μηνιαίο ποσό, το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τους όρους αμοιβής παρόμοιων εποπτικών Αρχών.

Εισηγηθήκαμε όπως το θέμα του ύψους της αμοιβής του Προέδρου και των Μελών του ΔΣ της ΕΑΠΕΚ τύχει τροποποίησης.

- ◆ Μη τήρηση των νενομισμένων διαδικασιών για ενοικίαση του κτηρίου, ώστε να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, η κατ' αναλογία τήρηση των βασικών αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, όπως η αρχή της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, για διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος. Επίσης, διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

- Δεν έγινε προκήρυξη πρόσκλησης δήλωσης ενδιαφέροντος για εξεύρεση κατάλληλου χώρου για ενοικίαση.
- Δεν έγινε νομοτεχνικός έλεγχος των συμβολαίων ενοικίασης από τον νομικό σύμβουλο της Αρχής.

Εισηγηθήκαμε όπως η ΕΑΠΕΚ, ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου, για σκοπούς χρηστής διοίκησης και διαφάνειας, εφαρμόζει ανοικτές και διάφανες διαδικασίες για ενοικίαση κτηρίων. Επίσης, συστήσαμε όπως σε μελλοντικές συνάψεις συμβολαίων ενοικίασης, τα συμβόλαια ετοιμάζονται με βάση το πρότυπο ενοικιαστήριο συμβόλαιο που έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

2. Εισαγωγή

Η Εθνική Αρχή Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνου (ΕΑΠΕΚ) συστάθηκε το 2015, με την ψήφιση του περί της Λειτουργίας και Ελέγχου Καζίνου Νόμου (Ν.124(Ι)/2015), σύμφωνα με τον οποίο η ΕΑΠΕΚ αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με σκοπό τη διατήρηση και διαχείριση συστημάτων αδειοδότησης, επίβλεψης και ελέγχου καζίνου.

Η Αρχή αποτελείται από επτά μέλη, τα οποία διορίζονται από το ΥΣ, ένα εκ των οποίων ορίζεται ως Πρόεδρος. Η διάρκεια της θητείας των πρώτων μελών της ΕΑΠΕΚ είναι τέσσερα έτη για τον Πρόεδρο και για άλλα τρία μέλη και δύο έτη για τα υπόλοιπα τρία μέλη.

Η Αρχή αποτελεί τον ρυθμιστή της λειτουργίας των καζίνων στη Δημοκρατία της Κύπρου. Εκδίδει τις σχετικές άδειες και ρυθμίζει τις δραστηριότητες του διαχειριστή του καζίνου, καθώς και των ατόμων που εργάζονται στο καζίνο, συμπεριλαμβανομένων των στελεχών και των υπαλλήλων του καζίνου, των λειτουργών διευθέτησης, των αντιπροσώπων διευθέτησης και των προμηθευτών παιγνιομηχανών και των πάροχων υπηρεσιών συντήρησης τεχνικών μέσων και υλικών διεξαγωγής παιγνίων καζίνου.

Εκτός από τη χορήγηση των σχετικών αδειών και τη διασφάλιση της εφαρμογής του ρυθμιστικού περιβάλλοντος του διαχειριστή του καζίνου και των ατόμων που εργάζονται σε αυτό, η ΕΑΠΕΚ έχει καθήκον να προστατεύει το κοινό από τις αρνητικές συνέπειες των παιγνίων καζίνου, ειδικότερα τα νεαρά άτομα και τις ευάλωτες ομάδες, και να εφαρμόζει συγκεκριμένα προληπτικά και αποτρεπτικά μέτρα.

Ανάμεσα στα καθήκοντα της Αρχής είναι να θεσπίσει και να διατηρήσει συγκεκριμένες τακτικές αναφορικά με το σύστημα αδειοδότησης, εποπτείας και ελέγχου των καζίνων, ούτως ώστε:

- ♦ η διαχείριση και η λειτουργία των καζίνων να διεξάγονται από κατάλληλα άτομα με λευκό ποινικό μητρώο.
- ♦ τα τυχερά παίγνια να διεξάγονται βάσει καθορισμένου Νόμου.
- ♦ να είναι κατανοητές και διαχειρίσιμες οι οποιοσδήποτε ενδεχόμενες βλάβες στην κοινωνία, στους ανηλίκους και στις ευάλωτες ομάδες.
- ♦ ο διαχειριστής του καζίνου να ενεργεί σύμφωνα με τον Νόμο, τους όρους αδειοδότησης και τις λοιπές οδηγίες.
- ♦ να υπολογίζεται και να εισπράττεται ο φόρος του καζίνου.

3. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία

3.1 Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών κάθε οντότητας Γενικής Κυβέρνησης, Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικού οργανισμού και κρατικής επιχείρησης.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίσει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Στα πλαίσια των προνοιών του Κανονισμού 5(2) των περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο (Γενικών) Κανονισμών του 2016 (Κ.Δ.Π. 97/2016), η ΕΑΠΕΚ οφείλει να ετοιμάζει και να υποβάλλει στον Γενικό Ελεγκτή ή στον Ελεγκτή που ήθελε διοριστεί από αυτόν οικονομικές καταστάσεις και λογαριασμούς για έλεγχο. Σχετικό είναι επίσης το άρθρο 12 του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμου (Ν.124(Ι)/2015).

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

3.2 Σκοπός του ελέγχου

Σκοπός του παρόντος ελέγχου αποτελεί η εξακρίβωση του βαθμού συμμόρφωσης της ΕΑΠΕΚ με την ισχύουσα νομοθεσία και η αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο αξιοποιεί τους διαθέσιμους πόρους με τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό και στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

3.3 Ερωτήματα ελέγχου

- α. Κατά πόσο η ΕΑΠΕΚ ασκεί τον ρυθμιστικό και εποπτικό της ρόλο αποτελεσματικά και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- β. Κατά πόσο η ΕΑΠΕΚ διαχειρίζεται τους διαθέσιμους της πόρους κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό.
- γ. Κατά πόσο η ενοικίαση κτηρίου, για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών της ΕΑΠΕΚ, αποτελεί την πιο οικονομική, πιο αποδοτική, καθώς και την πιο αποτελεσματική επιλογή, μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και των αρχών χρηστής διοίκησης, ίσης μεταχείρισης, αναλογικότητας, αποφυγής διακρίσεων και διαφάνειας.

3.4 Μεθοδολογία

3.4.1 Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο, στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ◆ INTOSAI-P1: Η Διακήρυξη της Λίμα

- ◆ ISSAI 100: Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου στον Δημόσιο Τομέα
- ◆ ISSAI 300: Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου
- ◆ ISSAI 400: Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης

Το πλέον θεμελιώδες πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια την Διακήρυξη η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στην Λίμα του Περού (“The Lima Declaration”). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.4 πιο πάνω, οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στην Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Στο Πρότυπο αυτό ρητά εξηγείται ότι, κατά τον οικονομικό έλεγχο, αυτό που ελέγχεται είναι η νομιμότητα και κανονικότητα των συναλλαγών («The traditional task of Supreme Audit Institutions is to audit the legality and regularity of financial management and of accounting»).

Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιό τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις

γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων. Σύμφωνα με το Πρότυπο, αν ο έλεγχος συμμόρφωσης διενεργείται ως μέρος διαχειριστικού ελέγχου, τότε η συμμόρφωση με τις καθορισμένες αρχές και κανόνες θεωρείται μία από τις παραμέτρους της οικονομίας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, εφόσον η μη συμμόρφωση μπορεί να επιφέρει (ή να αιτιολογήσει) τη μη επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων.

3.4.2 Ελεγκτική προσέγγιση

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από την ΕΑΠΕΚ, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό της ΕΑΠΕΚ.

Ο έλεγχος καλύπτει τα έτη 2017 και 2018, εκτός όπου ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στον Πρόεδρο και τα Μέλη της ΕΑΠΕΚ και οι απόψεις τους ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυτο, στην παρούσα Έκθεση.

3.5 Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν, ως αρχές και κανόνες, τα ακόλουθα:

- α.** Ο περί της Λειτουργίας και Ελέγχου Καζίνο Νόμος (Ν.124(Ι)/2015) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και εγκύκλιοι.
- β.** Ο περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμος (Ν.20(Ι)/2014).
- γ.** Ο περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.38(Ι)/2014) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και εγκύκλιοι.
- δ.** Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.73(Ι)/2016) και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και εγκύκλιοι, περιλαμβανομένου του οδηγού βέλτιστων πρακτικών που έχει εκδώσει η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

4. Ευρήματα και συστάσεις

4.1 Σύσταση της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο

- α. **Γενικά.** Η ΕΑΠΕΚ συστάθηκε το 2015 (Ν.124(Ι)/2015) υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με σκοπό να διατηρεί και να διαχειρίζεται συστήματα αδειοδότησης, επίβλεψης και ελέγχου καζίνο.

Η πρώτη συνεδρία του ΔΣ της ΕΑΠΕΚ πραγματοποιήθηκε στις 8.2.2017. Στις 25.10.2017 διορίστηκε ΕΔ. Η Αρχή άρχισε ουσιαστικά τη λειτουργία της το 2018, με την πρόσληψη προσωπικού και την ενοικίαση γραφείων.

Τέλη άδειας καζίνο θέρετρου και δορυφορικών καζίνο

- ◆ Η Αρχή εκδίδει, δυνάμει του εδαφίου 19(1)(γ) του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμου (Ν.124(Ι)/2015), άδεια καζίνο θέρετρου στον υποψήφιο ο οποίος έχει επιλεγεί και έχει κριθεί ως ο καταλληλότερος έπειτα από έρευνα δέουσας επιμέλειας που διεξάγεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και επικυρώνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ).
- ◆ Σύμφωνα με το εδάφιο 26 του Νόμου:
 - Για την παραχώρηση της άδειας καζίνο θέρετρου, ο διαχειριστής καταβάλλει προκαταβολικά στην Αρχή το αρχικό τέλος άδειας.
 - Το ποσό του αρχικού τέλους άδειας καζίνο θέρετρου είναι το ποσό το οποίο ο διαχειριστής καταβάλλει σύμφωνα με την πρόταση που υπέβαλε ως αιτητής στην ανταπόκρισή του προς την πρόσκληση για υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για χορήγηση άδειας καζίνο θέρετρου.
 - Το ποσό του ετήσιου τέλους άδειας καζίνο θέρετρου, το οποίο οφείλεται για τα πρώτα τέσσερα (4) έτη που ακολουθούν την έκδοση άδειας καζίνο θέρετρου, ανέρχεται στο ποσό των δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (€2.500.000) για κάθε έτος και για τα επόμενα τέσσερα (4) έτη μετά το τέταρτο έτος, τα οποία ακολουθούν τη χορήγηση της άδειας καζίνο θέρετρου, στο ποσό των πέντε εκατομμυρίων ευρώ (€5.000.000) για κάθε έτος.
- ◆ Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 39(4) της Κ.Δ.Π. 97/2016, ο διαχειριστής καταβάλλει στην Αρχή ετήσιο τέλος άδειας για κάθε υποστατικό δορυφορικού καζίνο, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ και το οποίο αυξάνεται σε ένα εκατομμύριο ευρώ για τη μία εκ των εγκαταστάσεων, εφόσον ο διαχειριστής επιλέξει να ασκήσει το δικαίωμα για τοποθέτηση μέχρι πέντε τραπεζιών παιγνίου σε μια από τις εγκαταστάσεις δορυφορικού καζίνο.
- ◆ Το 2018 ο διαχειριστής κατέβαλε στην Αρχή το ποσό των €4.000.000, που αποτελείτο από το ετήσιο τέλος άδειας για το καζίνο θέρετρο στη Λεμεσό ύψους €2.500.000, €1.000.000

για το δορυφορικό καζίνο στη Λευκωσία, για το οποίο άσκησε το δικαίωμα για τοποθέτηση πέντε τραπεζιών παιγνίου και €500.000 για το δορυφορικό καζίνο στη Λάρνακα. Το πιο πάνω ποσό κατατέθηκε από την Αρχή στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (σε λογαριασμό εσόδων του τότε Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού). Το 2017 είχε καταβάλει στο τότε Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού το ποσό των €50.000, ως αιτητής, στην ανταπόκρισή του προς την πρόσκληση για υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για χορήγηση άδειας καζίνο θέρετρο.

Φόρος καζίνο

Σύμφωνα με το άρθρο 80 του Νόμου, η Αρχή συνιστά τον αντιπρόσωπο του Τμήματος Φορολογίας για σκοπούς ρύθμισης, επιβολής και είσπραξης του φόρου καζίνο, ο οποίος είναι πληρωτέος από τον διαχειριστή στην Αρχή. Ο διαχειριστής καταβάλλει στην Αρχή φόρο καζίνο για κάθε μήνα για τον οποίο αυτός κατέχει άδεια καζίνο θέρετρο. Το ποσοστό του καταβλητέου φόρου καζίνο ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος από παίγνια για τον προηγούμενο ημερολογιακό μήνα. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 81(1), η Αρχή βεβαιώνει και εισπράττει τον φόρο καζίνο, τον τόκο και τα φορολογικά πρόστιμα από τον διαχειριστή και προβαίνει σε διευθετήσεις για την πληρωμή όλων των ποσών τα οποία εισπράχθηκαν από τον διαχειριστή για φόρο καζίνο, καθυστερημένα τέλη, τόκο και φορολογικά πρόστιμα και καταβάλλει τα εν λόγω ποσά στο Τμήμα Φορολογίας. Σημειώνεται ότι το ΔΣ της Αρχής, στις 27.2.2018 αποφάσισε, κατόπιν συμφωνίας με το Τμήμα Φορολογίας, όπως οι φόροι καταβάλλονται απευθείας από τον διαχειριστή στο Τμήμα Φορολογίας και κατατίθενται στον λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

β. Καθυστέρηση στην κατασκευή ολοκληρωμένου τύπου καζίνο θέρετρο.

Στις 26.6.2017, κατόπιν διαγωνισμού, υπογράφηκε συμφωνία αδειοδότησης μεταξύ της ΕΑΠΕΚ και της εταιρείας Integrated Casino Resorts Cyprus Ltd (στο εξής «ο Διαχειριστής»). Με τη συμφωνία αδειοδότησης παραχωρήθηκε στον Διαχειριστή άδεια ανάπτυξης, λειτουργίας και διατήρησης ενός ολοκληρωμένου τύπου καζίνο θέρετρο και μέχρι τεσσάρων δορυφορικών καζίνο στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σημειώνεται ότι παραχωρήθηκε έγκριση στον Διαχειριστή, ώστε να διαχειρίζεται προσωρινό καζίνο, που άνοιξε στις 28.6.2018 στη Λεμεσό και το οποίο θα κλείσει μόλις λειτουργήσει το καζίνο θέρετρο.

Η άδεια παραχωρήθηκε για περίοδο 30 ετών, ενώ για περίοδο 15 ετών παρέχεται στον Διαχειριστή το αποκλειστικό δικαίωμα ανάπτυξης και λειτουργίας καζίνο, χωρίς να επιτρέπεται, κατά την περίοδο αυτή, η παραχώρηση από την ΕΑΠΕΚ άλλης άδειας καζίνο στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Με βάση τον περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμο (Ν.124(Ι)/2015), η διαχείριση της ανταγωνιστικής διαδικασίας αδειοδότησης και η επιλογή κατάλληλου προσώπου για την ανάπτυξη και λειτουργία καζίνο θέρετρο γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή που

διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 19 του Νόμου αυτού. Ακολουθώντας, μετά την επικύρωση από το Υπουργικό Συμβούλιο της επιλογής της Συντονιστικής Επιτροπής, ως προς τον καταλληλότερο υποψήφιο, ενημερώνεται η ΕΑΠΕΚ, η οποία παραχωρεί την άδεια για ολοκληρωμένου τύπου καζίνο θέρετρο, υπό όρους τους οποίους η ΕΑΠΕΚ θεωρεί αναγκαίους να θέσει.

Στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 82.651, ημερ. 18.5.2017, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το εδάφιο 10.2 της Συμφωνίας αδειοδότησης, να αναθέσει στη Συντονιστική Επιτροπή την αρμοδιότητα της παρακολούθησης της συμμόρφωσης του Διαχειριστή, αναφορικά με τη διαδικασία ανέγερσης και ανάπτυξης του έργου και την παροχή των εγκρίσεων που απαιτούνται από την άδεια για την ανέγερση του καζίνο θερέτρου, περιλαμβανομένου του σχεδίου και χρονοδιαγράμματος ανάπτυξης, για να διασφαλίζεται ότι συνάδει με τα όσα είχαν υποβληθεί στην πρόταση του Διαχειριστή κατά τη διαδικασία αδειοδότησης. Σημειώνεται ότι την ημέρα της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Συμφωνία αδειοδότησης δεν είχε ακόμα υπογραφεί.

Παρόλο που η ΕΑΠΕΚ, σύμφωνα με το άρθρο 23(1) του Ν.124(I)/2015, έχει εξουσία να θέσει τους όρους τους οποίους η ίδια θεωρεί αναγκαίους και στο άρθρο 10.2 της Συμφωνίας αδειοδότησης, που η ίδια συνομολόγησε στις 26.6.2017, αναφέρεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο παραχωρεί στη Συντονιστική Επιτροπή την εξουσία να παρακολουθεί τη συμμόρφωση του Διαχειριστή με το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης, εντούτοις εκφράζουμε τις αμφιβολίες μας κατά πόσο τούτο είναι νομικά επιτρεπτό, καθότι ο Ν.124(I)/2015 δεν παρέχει την εξουσία στην ΕΑΠΕΚ να εκχωρεί τις εξουσίες της και πόσο μάλλον σε ένα διοικητικά ανώτερο όργανο, όπως είναι το Υπουργικό Συμβούλιο. Σημειώνουμε ότι το άρθρο 3 του περί Εκχώρησης της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορреουσών εκ τινός Νόμου, Νόμος (Ν.23/1962) αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η ΕΑΠΕΚ δύναται να εξουσιοδοτήσει οιονδήποτε πρόσωπο που κατέχει αρμόδια θέση σε αρμόδια υπηρεσία εντός της δικαιοδοσίας της να ενασκει τις εν λόγω εξουσίες εκ μέρους της. Προφανώς, το Υπουργικό Συμβούλιο δεν βρίσκεται εντός της δικαιοδοσίας της ΕΑΠΕΚ.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ εξέφρασε την άποψη ότι ο χειρισμός των θεμάτων που αφορούν στα χρονοδιαγράμματα και στα σχέδια από τη Συντονιστική Επιτροπή ήταν όρος της Άδειας, αφού περιλήφθηκε στη Συμφωνία αδειοδότησης που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Η Υπηρεσία μας θεωρεί, ωστόσο, ότι με τη θέση αυτή δεν απαντώνται τα επιχειρήματά μας που αναφέρονται πιο πάνω.

Παρατηρείται καθυστέρηση στην κατασκευή του έργου αφού, όπως έχουμε πληροφορηθεί, μέχρι σήμερα έχουν επενδυθεί πάνω από €100 εκ., ενώ η αναμενόμενη συνολική επένδυση, με βάση τη Συμφωνία αδειοδότησης, θα ανέλθει περίπου σε €550 εκ. Σημειώνεται ότι στη Συμφωνία αδειοδότησης προβλέπεται η καταβολή αποζημίωσης από τον Διαχειριστή, ύψους €10.000 για κάθε μέρα καθυστέρησης της λειτουργίας του καζίνο θερέτρου μετά την Ημερομηνία Ανοίγματος (Opening date), με μέγιστο συνολικό ποσό ύψους €1 εκ.

Δεδομένης της διαφαινόμενης καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου, αφού η υπολειπόμενη εργασία είναι πολύ μεγάλης αξίας, σε σχέση με τον υπολειπόμενο χρόνο, στις 12.10.2020 αποστείλαμε επιστολή στον Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής και στον Πρόεδρο της ΕΑΠΕΚ και ζητήσαμε όπως μας ενημερώσουν για την Ημερομηνία Ανοίγματος που καθορίζεται στη Συμφωνία αδειοδότησης, κατά πόσο η Συντονιστική Επιτροπή παρακολουθεί το έργο, κατά πόσο τηρείται το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξής του (development plan) και εάν όχι ποια είναι η μέχρι σήμερα καθυστέρηση και κατά πόσο έχουν ληφθεί μέτρα και έχουν δοθεί οι δέουσες προειδοποιήσεις στον Διαχειριστή, ώστε, σε περίπτωση αποτυχίας του να ολοκληρώσει έγκαιρα το έργο, να επιβληθούν οι προβλεπόμενες συμβατικές ποινικές ρήτρες.

Ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής, σε απαντητική επιστολή του, ημερ. 20.10.2020, ανέφερε ότι όσον αφορά στα χρονοδιαγράμματα του καζίνο θερέτρου, η εγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του έργου ήταν για τον Σεπτέμβριο του 2020, ενώ με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 25.7.2019, καθορίστηκε η 31.12.2021 ως η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του (αφού προηγήθηκε υποβολή εμπειριστατωμένης έκθεσης από τους συμβούλους προς τη Συντονιστική Επιτροπή). Πρόσθεσε ότι η εταιρεία Integrated Casino Resorts Cyprus Ltd, με επιστολή της, ημερ. 15.5.2020, προς τη Συντονιστική Επιτροπή με κοινοποίηση στην ΕΑΠΕΚ, έχει αιτηθεί εννιάμηνη παράταση της ημερομηνίας έναρξης λειτουργίας του καζίνο θερέτρου για τις 30.9.2022, ως απόρροια σειράς επιπτώσεων της πανδημίας Covid-19 στο έργο. Επίσης, ανέφερε ότι η Συντονιστική Επιτροπή, αφού αξιολόγησε τα σχετικά δεδομένα, αποφάσισε να υιοθετήσει τη σύσταση των συμβούλων της για παράταση εννέα μηνών και υπέβαλε σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, απευθυνόμενη σε αυτό ως το σώμα το οποίο τη διόρισε και της καθόρισε σχετικές αρμοδιότητες. Επί του θέματος, ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ, σε απαντητική επιστολή του, ημερ. 19.10.2020, μας πληροφόρησε ότι η πανδημία αναφέρεται στη Συμφωνία αδειοδότησης ως ένας από τους λόγους για τους οποίους θεωρείται ότι υπάρχει κατάσταση ανωτέρας βίας (force majeure) με την οποία το επηρεαζόμενο μέλος δικαιούται παρατάσεως.

Καθόσον αφορά στην παρακολούθηση του έργου, ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής, μας πληροφόρησε ότι έχει εφαρμοστεί καθορισμένος μηχανισμός, με διαδικασίες παρακολούθησης της κατασκευής του έργου και των χρονοδιαγραμμάτων, μέσω της αγοράς υπηρεσιών επόπτη έργου (η υπογραφή του συμβολαίου του έγινε αρχές του 2019 για 30 μήνες ή μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής του καζίνο θερέτρου), ο οποίος προβαίνει σε τακτική παρακολούθηση του έργου, με ετοιμασία μηνιαίων αναφορών και της λήψης συμβουλευτικών υπηρεσιών από συμβουλευτικό οίκο του εξωτερικού, ο οποίος έχει συνεχή επικοινωνία με τον επόπτη του έργου.

- γ. **Ετοιμασία διαδικασιών.** Σύμφωνα με τους περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο (Γενικούς) Κανονισμούς του 2016 (Κ.Δ.Π. 97/2016), κανονισμός 30(4), «Η Αρχή δύναται να εκδίδει οδηγίες και κώδικες πρακτικής αναφορικά με τις εφαρμοστέες διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες στο καζίνο». Στις 10.4.2019 εγκρίθηκε από την ΕΑΠΕΚ Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης. Σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 46 του Κώδικα, η ΕΑΠΕΚ, ως

οργανισμός δημοσίου δικαίου, πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με κυβερνητικές οδηγίες και δημοσιονομικές διαδικασίες οικονομικού ελέγχου (in accordance with government guidance and financial control procedures). Λεπτομερείς διαδικασίες θα εκδίδονται από την ΕΑΠΕΚ σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Σύσταση: Για την ομαλή λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των εργασιών της ΕΑΠΕΚ, να ετοιμαστεί εγχειρίδιο διαδικασιών, το οποίο να ακολουθείται από το προσωπικό. Μεταξύ άλλων να ετοιμαστούν διαδικασίες σχετικά με τη διεκπεραίωση των πληρωμών και των εισπράξεων και την καταγραφή και τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ μάς ενημέρωσε ότι θα προχωρήσουν με την ετοιμασία διαδικασιών, που θα διέπουν τις πληρωμές αλλά και θα διασφαλίζουν τον περιοδικό έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία σήμερα καταγράφονται σε σχετικό μητρώο.

4.2 Προϋπολογισμοί

α. Προϋπολογισμός 2017. Σύμφωνα με Προϋπολογισμό που υπέβαλε η ΕΑΠΕΚ στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) στις 9.3.2017, τα έσοδα για το 2017 υπολογίστηκαν σε €2.564.000 και οι δαπάνες σε €1.250.167. Μετά από πρόταση του ΥΕΕΒ, το ΥΣ στις 3.5.2017 (αρ. απόφασης 82.546) ενέκρινε τη διενέργεια δαπανών από το ΥΕΕΒ για κάλυψη των άμεσων αναγκών λειτουργίας της ΕΑΠΕΚ, μέχρι να είναι σε θέση να καταρτίσει λεπτομερή Προϋπολογισμό για το 2018 και να υποβληθεί στο ΥΣ για έγκριση. Οι πληρωμές για τις δαπάνες του 2017, μέχρι το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού της Αρχής, στις 7.12.2017, γίνονταν από το ΥΕΕΒ. Οι δαπάνες για την περίοδο 7.12.2017-31.12.2017, σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της ΕΑΠΕΚ, ανήλθαν σε €104.851.

β. Προϋπολογισμός 2018.

(i) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με την εγκύκλιο επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.6.2017, για την ετοιμασία και υποβολή των Προϋπολογισμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου για το έτος 2018, καθορίστηκε το πιο κάτω χρονοδιάγραμμα:

- ◆ υποβολή στο καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο μέχρι 30.6.2017
- ◆ υποβολή στο Υπουργείο Οικονομικών μέχρι 20.7.2017
- ◆ υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι 1.9.2017 και
- ◆ υποβολή στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 2.10.2017.

Λόγω της καθυστέρησης στη στελέχωση και λειτουργία της ΕΑΠΕΚ, το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα δεν εφαρμόστηκε. Συγκεκριμένα, ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2018 εγκρίθηκε από την Αρχή στις 26.4.2018 και υποβλήθηκε με καθυστέρηση στο ΥΕΕΒ στις 18.5.2018. Εγκρίθηκε από το ΥΣ στις 13.6.2018 (αρ. απόφασης 85.093) και

ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε Νόμο (Ν.46(ΙΙ)/2018), ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 24.7.2018, για έσοδα €4.418.850 και δαπάνες ύψους €4.418.850. Συνεπώς, οι δαπάνες της περιόδου 1.1.2018-24.7.2018 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Σημειώνεται ότι οι Προϋπολογισμοί για τα έτη 2019 και 2020 εγκρίθηκαν στις 8.2.2019 (Ν.7(ΙΙ)/2019) και 18.12.2019 (Ν.70(ΙΙ)/2019), αντίστοιχα.

(ii) Υπερβάσεις.

- ◆ Σε εννέα άρθρα του Προϋπολογισμού προέκυψαν υπερβάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να καλυφθούν με μεταφορά Κονδυλίων από άλλα άρθρα της ίδιας ομάδας, στα οποία προέκυψαν εξοικονομήσεις. Σύμφωνα με τη σημείωση 4 του Προϋπολογισμού, για κάθε τέτοια μεταφορά Κονδυλίων απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση του ΔΣ, η οποία ωστόσο, στις πιο πάνω περιπτώσεις, δεν έχει ληφθεί.
- ◆ Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του Προϋπολογισμού, οι εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε ομάδα μπορούν να καλύψουν υπερβάσεις από άλλη ομάδα του Πρώτου Πίνακα, με την έγκριση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Η ομάδα άρθρων «Αγορά εξοπλισμού» παρουσιάζει υπέρβαση ύψους €42.836, για την κάλυψη της οποίας δεν έχει εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- ◆ Στην ομάδα δαπανών «Δαπάνες σε σχέση με τα έσοδα-επιστροφή τελών» προέκυψε υπέρβαση ύψους €1.765.950, η οποία οφείλεται σε αυξημένα πραγματικά έσοδα, σε σύγκριση με τα έσοδα που προϋπολογίστηκαν (λόγω λειτουργίας δύο δορυφορικών καζίνων), με αποτέλεσμα να αυξηθούν αντίστοιχα και τα τέλη που έπρεπε να επιστρέψει/καταθέσει στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 9(1)(xiv) του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνου Νόμου (Ν.124(Ι)/2015).

Σύσταση: Είναι κατανοητό ότι κατά τη σύνταξη του πρώτου Προϋπολογισμού (2018) υπήρχε αβεβαιότητα ως προς το ύψος των δαπανών και των εσόδων και ως εκ τούτου ήταν αναμενόμενο να υπάρχουν αποκλίσεις. Σημειώνεται ότι οι Προϋπολογισμοί θα πρέπει να συντάσσονται σε ορθολογιστική βάση, στα πλαίσια των δυνατοτήτων εκτέλεσής τους. Κατά τη διάρκεια του έτους, θα πρέπει να παρακολουθείται η υλοποίηση του Προϋπολογισμού και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αναμένεται να προκύψει υπέρβαση, να λαμβάνονται εκ των προτέρων οι απαραίτητες εγκρίσεις.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ μάς ενημέρωσε ότι έχει καθοριστεί διαδικασία, όπου το ΔΣ ενημερώνεται σε τριμηνιαία βάση για την πορεία υλοποίησης του Προϋπολογισμού, ώστε πιθανές υπερβάσεις να εντοπίζονται έγκαιρα και να εγκρίνονται από το αρμόδιο όργανο.

γ. Εξουσιοδότηση πληρωμών.

Κατά τη διάρκεια του 2018 αρκετά δελτία πληρωμής είτε δεν έφεραν υπογραφή εξουσιοδότησης, είτε υπογράφονταν από λειτουργό της Αρχής, χωρίς να έχει δοθεί τέτοια εξουσιοδότηση. Σύμφωνα

με το άρθρο 8 του Προϋπολογισμού της Αρχής «Ως λειτουργός που ασκεί έλεγχο πάνω στα Κονδύλια της ΕΑΠΕΚ ορίζεται ο Πρόεδρος της και κάθε άλλος λειτουργός στον οποίο εκχωρείται τέτοια εξουσία από αυτόν».

Στο άρθρο 17 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ημερ. 10.4.2019 και στον Προϋπολογισμό της ΕΑΠΕΚ για το 2020, ως ελέγχων λειτουργός ορίζεται ο ΕΔ της ΕΑΠΕΚ. Από τα τέλη του 2019 τα τιμολόγια σφραγίζονται και εξουσιοδοτούνται από τον ΕΔ.

4.3 Ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 5(2) και 5(4) των περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο (Γενικών) Κανονισμών του 2016 (Κ.Δ.Π. 97/2016), οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται και να υποβάλλονται για έλεγχο εντός 90 ημερών από το τέλος κάθε οικονομικού έτους και ο Γενικός Ελεγκτής ή ο ελεγκτής που διορίζεται από αυτόν, εντός 60 ημερών να διαβιβάζει έκθεση ελέγχου στην Αρχή.

Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2015-2017 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 17.1.2019 και οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2018 υποβλήθηκαν στις 9.5.2019.

Ο έλεγχος των πιο πάνω οικονομικών καταστάσεων ανατέθηκε από την Υπηρεσία μας, κατόπιν διαγωνισμού, σε ιδιώτες εξωτερικούς ελεγκτές, οι οποίοι υπέγραψαν συμφωνία με την Αρχή στις 8.4.2019. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5(3) της συμφωνίας, η διάρκεια εκτέλεσης του αντικείμενου της σύμβασης για τα έτη 2015 μέχρι 2017 είναι δύο μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, ενώ για το έτος 2018 ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων και η υποβολή της Έκθεσης Ελεγκτή θα πρέπει να συμπληρωθούν εντός δύο μηνών από την ημερομηνία υποβολής των οικονομικών καταστάσεων στην Ελεγκτική Υπηρεσία. Σημειώνεται ότι δεν έχει ακόμη υποβληθεί έκθεση ελέγχου από τους ιδιώτες ελεγκτές. Όπως πληροφορηθήκαμε, η καθυστέρηση οφείλεται στο ότι κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν έγινε «μείωση απολαβών» στη μισθοδοσία των δύο διευθυντών της Αρχής και αναμένονται οδηγίες από το Υπουργείο Οικονομικών για τον λογιστικό χειρισμό του θέματος.

Σύσταση: Οι οικονομικές καταστάσεις να ετοιμάζονται και υποβάλλονται έγκαιρα για έλεγχο, έτσι ώστε να λαμβάνονται τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ επισήμανε ότι οι πρώτες οικονομικές καταστάσεις (2015-2018) αναπόφευκτα ετοιμάστηκαν με καθυστέρηση και ότι ήδη από το 2018 σημειώθηκε σημαντική βελτίωση και στόχος τους είναι στο μέλλον να τηρούν τις νενομισμένες προθεσμίες.

4.4 Προσωπικό

Η διαδικασία στελέχωσης της ΕΑΠΕΚ ανατέθηκε, για ποσό ύψους €88.765, σε συγκεκριμένο συμβουλευτικό οίκο, με βάση διαγωνισμό που αφορούσε στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην κυβέρνηση για την αδειοδότηση καζίνο θέρετρου.

Στις 31.12.2018, η Αρχή εργοδοτούσε έναν Εκτελεστικό Διευθυντή, έναν Διευθυντή Πολιτικής και Συμμόρφωσης (Director of Policy and Compliance) και 17 υπαλλήλους με σύμβαση. Επιπρόσθετα, κατά την ημερομηνία αυτή, τρεις υπάλληλοι από τον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, ήταν αποσπασμένοι στην Αρχή, δυνάμει του περί Απόσπασης Δημοσίων Υπαλλήλων της Δημόσιας Υπηρεσίας και Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου Νόμου (Ν.47(Ι)/2017).

Σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της ΕΑΠΕΚ, το κόστος των αποδοχών του προσωπικού, στις 31.12.2018, ανερχόταν στις €427.399.

4.5 Εκτελεστικός Διευθυντής

Το ΔΣ, σε συνεδρία του στις 19.7.2017, αποφάσισε την πρόσληψη του ΕΔ της ΕΑΠΕΚ, για δύο χρόνια, με ετήσιες μικτές απολαβές ύψους €145.000, χωρίς έξοδα διαμονής και διακίνησης και δικαίωμα επέκτασης, κατόπιν συμφωνίας και από τις δύο πλευρές.

Το συμβόλαιο εργοδότησης του ΕΔ υπογράφηκε στις 4.8.2017 και ο ίδιος ανέλαβε καθήκοντα στις 25.10.2017. Στις 19.10.2019, υπογράφηκε παράταση της εργοδότησής του, μέχρι τις 31.12.2021.

Σχετικά με την πρόσληψη του ΕΔ, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

α. Η ΕΑΠΕΚ προσέλαβε τον ΕΔ με την μέθοδο «Head Hunting», κατά παράβαση του άρθρου 11(1) του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμου (Ν.124(Ι)/2015), το οποίο προνοεί ότι «η ΕΑΠΕΚ διορίζει, με διαφανείς και χωρίς διάκριση διαδικασίες, εκτελεστικό Διευθυντή κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου (Ν.115/1990), θέτοντας όρους και προϋποθέσεις διορισμού, όπως ήθελε καθορίσει και όπως το Υπουργικό Συμβούλιο ήθελε εγκρίνει».

β. Η πρόσληψη του ΕΔ δεν προωθήθηκε για έγκριση στο ΥΣ, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 3(3) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου (Ν.115/1990).

Σύσταση: Να τηρούνται οι πρόνοιες του νομοθετικού πλαισίου για την πρόσληψη ΕΔ.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ μάς ανέφερε ότι δεν υπήρχε στην Κύπρο η απαραίτητη τεχνογνωσία, σε σχέση με την εποπτεία καζίνων και συνεπώς η Αρχή ήταν υποχρεωμένη να επιδιώξει άμεσα την εξασφάλιση τεχνογνωσίας από το εξωτερικό, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στον ρόλο της,

καθώς τον Ιούνιο του 2017 παραχωρήθηκε η σχετική άδεια για τη λειτουργία του καζίνο και η Αρχή τη δεδομένη στιγμή δεν είχε ούτε γραφεία, ούτε και προσωπικό. Για τον σκοπό αυτό, η Αρχή ήρθε σε επαφή με συγκεκριμένο συμβουλευτικό οίκο, ώστε η Αρχή να εξασφαλίσει την παροχή της αναγκαίας τεχνογνωσίας και σχετικών συμβούλων και καθοδήγησης, αλλά η πρόταση των συμβούλων ανερχόταν στο ποσό των €400.000 περίπου, ποσό που θεωρήθηκε πολύ ψηλό. Παράλληλα, η Αρχή ζήτησε τη βοήθεια της αντίστοιχης αρχής εποπτείας καζίνο του Ηνωμένου Βασιλείου (Gambling Commission) και από τις τηλεδιασκέψεις που έγιναν με ανώτερους διευθυντές της Βρετανικής αρχής, διαφάνηκε ότι ο νυν ΕΔ ήταν πολύ καλός γνώστης όλων των απαιτούμενων λειτουργιών και διέθετε όλη την τεχνογνωσία που απαιτείτο για τη σύσταση και λειτουργία μίας αρχής εποπτείας, στη βάση διεθνών βέλτιστων πρακτικών και θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις για να μπορέσει η Αρχή να επιτελέσει το έργο της αποτελεσματικά και μέσα στα διαθέσιμα στενά χρονικά πλαίσια. Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ μάς ενημέρωσε ακόμη ότι προτού προχωρήσουν στην πρόσληψη του νυν ΕΔ, είχαν ζητήσει από τον συμβουλευτικό οίκο να διερευνήσει και να τους δώσει ένα κατάλογο πιθανών υποψήφιων, που θα μπορούσαν να ήταν υποψήφιοι για τη θέση, οι οποίοι, ωστόσο, από τα βιογραφικά τους φάνηκε ότι η προϋπηρεσία και πείρα τους ήταν κατά βάση στον τομέα της λειτουργίας καζίνων και όχι στην εποπτεία που ήταν και το βασικό ζητούμενο.

Επίσης, μας ανέφερε ότι η μη υποβολή του διορισμού του νυν ΕΔ στο ΥΣ για έγκριση, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Γενικοί Διευθυντές) Νόμο, ήταν παράλειψη εκ μέρους τους και ότι είναι πρόθεσή τους να υποβάλουν, έστω και εκ των υστέρων, τη συγκεκριμένη πρόταση.

4.6 Αμοιβή Προέδρου και Μελών της Εθνικής Αρχής Παιγνίων και Εποπτείας Καζίνο

α. Διορισμός Προέδρου και Μελών της Αρχής. Το ΥΣ, με την απόφασή του αρ. 82.031, ημερ. 27.1.2017, διόρισε Πρόεδρο και τρία Μέλη της Αρχής για περίοδο τεσσάρων ετών και τρία Μέλη για περίοδο δύο ετών (όπως προνοείται στον περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμο (Ν.124(Ι)/2015)).

Το ΥΣ, με την απόφασή του αρ. 82.105, ημερ. 15.2.2017, καθόρισε την αμοιβή του Προέδρου και των Μελών της ΕΑΠΕΚ στα €1.000 και €800 τον μήνα, αντίστοιχα.

Εκτενής αναφορά για το θέμα του ύψους της αμοιβής του Προέδρου και των Μελών της ΕΑΠΕΚ έγινε στην επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερ. 8.2.2019, προς τον Υφυπουργό Τουρισμού (με κοινοποίηση στην ΕΑΠΕΚ και στο ΥΕΕΒ). Στην εν λόγω επιστολή επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, ότι:

- ♦ Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 7(9) του Νόμου 124(Ι)/2015, «οι όροι διορισμού και αμοιβής του Προέδρου και των Μελών της Αρχής καθορίζονται με απόφαση του ΥΣ και πρέπει να είναι σύμφωνοι με τους όρους διορισμού και αμοιβής παρόμοιων εποπτικών Αρχών στη Δημοκρατία». Στην περίπτωση της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων, στα Μέλη καταβάλλεται αποζημίωση ύψους €70 για κάθε συνεδρία.

- ♦ Τα Μέλη της ΕΑΠΕΚ που υπηρετούν ως εκπρόσωποι κυβερνητικών τμημάτων ή υπάλληλοι του ευρύτερου κρατικού τομέα, θα πρέπει να λαμβάνουν το πιο πάνω ποσό, μόνο σε περίπτωση που οι συνεδρίες πραγματοποιούνται εκτός εργάσιμων ωρών της Δημόσιας Υπηρεσίας, σύμφωνα με την Απόφαση του ΥΣ, ημερ. 2.9.2015 και τις πρόνοιες της εγκυκλίου αρ. 1261, ημερ. 23.3.2004, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

β. Συμμετοχή Προέδρου και Μελών στις συνεδρίες. Κατά το 2017 και 2018, πραγματοποιήθηκαν 15 και 17 συνεδρίες, με συνολική ετήσια αμοιβή ύψους €72.081 και €72.976, αντίστοιχα.

Παρατηρήσαμε ότι στα Μέλη του ΔΣ καταβάλλεται ολόκληρη η μηνιαία αμοιβή, ανεξάρτητα εάν τα Μέλη παρευρίσκονται σε κάθε συνεδρία.

Σημειώνεται ότι, μόνο σε 13 από τις 32 συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν το 2017 και 2018, παρευρέθηκαν όλα τα Μέλη του ΔΣ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ένα Μέλος απουσίασε σε οκτώ συνεδρίες, ένα Μέλος απουσίασε σε επτά συνεδρίες και τρία Μέλη απουσίασαν σε δύο συνεδρίες.

Σύσταση: Επαναλαμβάνουμε την εισήγηση όπως το θέμα του ύψους της αμοιβής του Προέδρου και των Μελών της ΕΑΠΕΚ τύχει τροποποίησης, με την υποβολή νέας Πρότασης προς το ΥΣ, αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 6(δ) της εγκυκλίου της Γραμματείας του ΥΣ με αρ. 127 και ημερ. 30.1.2014.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ επισήμανε ότι το ΥΣ, με πρόσφατες Αποφάσεις του, έχει πλέον αρχίσει να διαφοροποιεί το θέμα της αμοιβής των εποπτικών αρχών από αυτές των υπόλοιπων ημικρατικών οργανισμών, προς το μοντέλο της ΕΑΠΕΚ, αντιλαμβανόμενο τον πολύ διαφορετικό ρόλο που έχουν να επιτελέσουν προς την κοινωνία και την οικονομία του τόπου.

γ. Εισφορές σε κρατικά ταμεία. Διαπιστώσαμε ότι για την αμοιβή του Προέδρου και των Μελών του ΔΣ υπολογίζονται και καταβάλλονται εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εισφορά ύψους 8% στο Ταμείο Αδειών.

Τα Μέλη του ΔΣ δεν λαμβάνουν άδεια ανάπαυσης αλλά παρευρίσκονται στην Αρχή μόνο κατά την ώρα της συνεδρίας. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι, κάποια μέλη είναι δημόσιοι υπάλληλοι και λαμβάνουν άδειες, σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Δημόσιας Υπηρεσίας που αφορούν στη χορήγηση αδειών.

Σύσταση: Να αποσταλεί επιστολή στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την αναγκαιότητα ή όχι καταβολής όλων των πιο πάνω εισφορών, με σχετική ενημέρωση της Υπηρεσίας μας.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ σημείωσε ότι, παρόλο που συμμερίζονται τη θέση της Υπηρεσίας μας, σε σχέση με την καταβολή εισφορών στο Ταμείο Αδειών, εντούτοις οι οδηγίες που είχαν από τις

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ήταν να συνεχίσουν να αποκόπτουν εισφορά ύψους 8% και πρόθεσή τους είναι να επαναφέρουν το θέμα εξηγώντας τους τα δεδομένα και γραπτώς, ώστε να έχουν την τελική τους θέση.

4.7 Ενοίκια

α. Γενικά. Στις 28.12.2017, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ της ΕΑΠΕΚ και ιδιώτη για ενοικίαση γραφειακών χώρων εμβαδού 250 τ.μ. στον 2ο όροφο ακινήτου στη Λεμεσό, καθώς και τεσσάρων χώρων στάθμευσης, έναντι μηνιαίου ενοικίου €2.800 (€11,20/τ.μ.) για την περίοδο από 1.1.2018 μέχρι 31.12.2019. Επιπρόσθετα, συμφωνήθηκε η καταβολή μηνιαίως €100 για κοινόχρηστα έξοδα και €100 για ενοικίαση τεσσάρων επιπλέον χώρων στάθμευσης.

Στις 24.7.2019, ενοικιάστηκε από τον ίδιο ιδιώτη πρόσθετος γραφειακός χώρος εμβαδού 350 τ.μ. στο ισόγειο του ίδιου ακινήτου και τεσσάρων χώρων στάθμευσης, έναντι μηνιαίου ενοικίου €4.000 (€11,43/τ.μ.) για την περίοδο από 24.7.2019 μέχρι 23.7.2021, πλέον €100 για κοινόχρηστα και €100 για ενοικίαση τεσσάρων πρόσθετων χώρων στάθμευσης.

Για να συνάδει η περίοδος ενοικίασης των δύο πιο πάνω χώρων, με απόφαση του ΔΣ, ημερ. 19.6.2019, υπογράφηκε στις 24.7.2019 νέα συμφωνία, που αφορούσε στον 2ο όροφο, έναντι νέου ενοικίου ύψους €2.844 για την περίοδο από 24.7.2019 μέχρι 23.7.2021, πλέον €100 για κοινόχρηστα και €100 για ενοικίαση τεσσάρων πρόσθετων χώρων στάθμευσης.

Και στις τρεις πιο πάνω συμφωνίες γίνεται αναφορά ότι, τρεις μήνες πριν τη λήξη τους, η ΕΑΠΕΚ μπορεί να ενημερώσει τον ιδιοκτήτη για ανανέωση της συμφωνίας για πρόσθετη περίοδο δύο ετών με 4% αύξηση του ενοικίου.

β. Διαδικασία που ακολουθήθηκε για ενοικίαση του κτηρίου. Η ΕΑΠΕΚ, με απόφαση του ΔΣ, ημερ. 6.9.2017, καθόρισε τις στεγαστικές της ανάγκες, που προέβλεπαν τη στέγαση 25 ατόμων σε γραφειακούς χώρους εμβαδού περίπου 300-350 τ.μ. και εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο της ΕΑΠΕΚ να αναθέσει το θέμα της εξεύρεσης κατάλληλου κτηρίου σε μεσίτες. Σημειώνεται ότι, στα πρακτικά της συνεδρίας, ημερ. 6.10.2017, αναφέρεται ότι δεν υπήρχε δέσμευση να απευθυνθούν στον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΥ) και ότι το λογικό ενοίκιο θα μπορούσε να κυμαίνεται από €12/τ.μ. μέχρι €15/τ.μ. Τέλος, αναφέρεται ότι το θέμα θα τύγχανε χειρισμού από τον ΕΔ της Αρχής, ο οποίος θα αναλάμβανε να επιθεωρήσει τα προτεινόμενα προς ενοικίαση κτήρια και να υποβάλει σχετικές εισηγήσεις στο ΔΣ για λήψη τελικής απόφασης.

Σύμφωνα με τα πρακτικά του ΔΣ, ημερ. 6.11.2017, 20.11.2017 και 12.12.2017, εξετάστηκαν από τον ΕΔ και τον Πρόεδρο της Αρχής αρκετά υποστατικά που υποδείχθηκαν από τρεις διαφορετικούς μεσίτες, τα περισσότερα από τα οποία είτε δεν ήταν έτοιμα για παράδοση, είτε δεν βρίσκονταν σε κατάλληλη τοποθεσία. Το ΔΣ, σε συνεδρία του στις 12.12.2017, κατέληξε στην ενοικίαση του συγκεκριμένου υποστατικού, το οποίο θεωρήθηκε ως το πλέον κατάλληλο,

και το ενοίκιό του συγκρινόταν θετικά, σε σύγκριση με τα άλλα υποστατικά. Η σχετική συμφωνία ενοικίασης υπογράφηκε, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, στις 28.12.2017.

Ο ΕΔ της ΕΑΠΕΚ, σε συνεδρία του ΔΣ, ημερ. 31.7.2018, ανέφερε ότι λόγω της αναμενόμενης αύξησης του προσωπικού της Αρχής, ο ενοικιαζόμενος χώρος στον 2ο όροφο δεν ήταν αρκετός για να καλύψει τις μελλοντικές στεγαστικές ανάγκες της ΕΑΠΕΚ. Ανέφερε επίσης ότι, υπάρχει διαθέσιμος χώρος προς ενοικίαση στο ισόγειο του ιδίου κτηρίου. Το ΔΣ αποφάσισε όπως ο ΕΔ επιθεωρήσει τον εν λόγω χώρο και υποβάλει σχετική πρόταση προς τα Μέλη του ΔΣ, εάν θεωρήσει τον συγκεκριμένο χώρο κατάλληλο προς ενοικίαση. Στις 29.8.2018, το ΔΣ αποφάσισε να εγκρίνει σχετική πρόταση του ΕΔ για ενοικίαση του ισόγειου χώρου. Ωστόσο, το ΔΣ, σε νέα συνεδρία του, ημερ. 25.9.2018, ενημερώθηκε από τον ιδιοκτήτη ότι τα εν λόγω γραφεία θα ήταν διαθέσιμα περί τα μέσα Δεκεμβρίου του 2018.

Το ΥΣ, στις 31.1.2019, αποφάσισε (αρ. Απόφασης 86.743) τη σύσταση Τεχνικής Επιτροπής αποτελούμενης από τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αναφορικά με την πολιτική απόκτησης και αξιοποίησης ακινήτων της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ) από το Κράτος.

Λόγω της καθυστέρησης στη διάθεση του ισόγειου χώρου, τον Μάρτιο του 2019 η Αρχή αποφάσισε να ακολουθήσει εναλλακτικές επιλογές. Ως εκ τούτου, στις 19.4.2019, ακολουθώντας τη διαδικασία που είχε αποφασιστεί από το ΥΣ στις 31.1.2019, απευθύνθηκε στην Τεχνική Επιτροπή αναφέροντας την υφιστάμενη κατάσταση των ενοικιαζόμενων χώρων, τις νέες ανάγκες της Αρχής για κάλυψη των στεγαστικών της αναγκών (26 άτομα με προγραμματισμό να φτάσει τα 40 άτομα μέχρι το 2021), καθώς και αριθμό κτηρίων που ανήκαν στη ΣΚΤ και είχαν επιλεγεί για πιθανή στέγαση της Αρχής.

Επειδή δεν κατέστη δυνατή η παραχώρηση κανενός από τα πιο πάνω κτήρια και, αφού εξέτασε επίσης κτήρια που προσφέρθηκαν από μεσίτες, η Αρχή στις 24.7.2019 προχώρησε στην ενοικίαση του γραφειακού χώρου στο ισόγειο του εν λόγω ακινήτου.

Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η ΕΑΠΕΚ παράλειψε να ακολουθήσει όλες τις προβλεπόμενες/ενδεδειγμένες διαδικασίες, σχετικά με την ενοικίαση κτηρίων. Πιο συγκεκριμένα:

- ◆ Δεν έγινε προκήρυξη Πρόσκλησης Δήλωσης Ενδιαφέροντος για εξεύρεση κατάλληλου χώρου για ενοικίαση.
- ◆ Δεν έγινε νομοτεχνικός έλεγχος των συμβολαίων ενοικίασης από τον Νομικό Σύμβουλο της Αρχής.

Σύσταση: Η ΕΑΠΕΚ, ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου, για σκοπούς χρηστής διοίκησης και διαφάνειας να εφαρμόζει ανοικτές και διάφανες διαδικασίες για ενοικίαση κτηρίων. Να εξετάζονται διεξοδικά όλες οι προσφερόμενες επιλογές, ώστε ο Οργανισμός να επωμίζεται το μικρότερο δυνατό κόστος, διασφαλίζοντας το συμφέρον του Οργανισμού.

Τέλος, συστήνεται όπως, σε μελλοντικές συνάψεις συμβολαίων ενοικίασης, τα συμβόλαια ετοιμάζονται με βάση το πρότυπο ενοικιαστήριο συμβόλαιο που έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, το οποίο να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τα δεδομένα κάθε περίπτωσης.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ διαβεβαίωσε την Υπηρεσία μας ότι στο μέλλον, θα ακολουθούν διαδικασίες που διασφαλίζουν πλήρως τη διαφάνεια και ίση μεταχείριση όλων των ενδιαφερομένων, προς όφελος της Αρχής, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι είναι της άποψης πως οι διαδικασίες που καθορίζονται και διέπουν τις κρατικές υπηρεσίες δεν τυγχάνουν εφαρμογής στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

4.8 Περιουσιακά στοιχεία

Δεν έχει γίνει φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων, κατά παράβαση του Κανονισμού Αποθηκών αρ. 110. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110, οι προϊστάμενοι Τμημάτων πρέπει κάθε χρόνο να επιθεωρούν τα μητρώα κινητής περιουσίας, ώστε να επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμπληρωθεί και ότι τα υπόλοιπα που παρουσιάζονται σε αυτά έχουν αντιπαραβληθεί με φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και τυχόν διαφορές έχουν τακτοποιηθεί.

Σύσταση: Για σκοπούς ελέγχου της διαφύλαξης των περιουσιακών στοιχείων, να γίνεται ετήσια φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων.

Ο Πρόεδρος της ΕΑΠΕΚ μάς ανέφερε ότι θα καθοριστούν τέτοιες διαδικασίες, στη βάση των Κανονισμών Αποθηκών, ώστε να διασφαλίζεται η διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων.

5. Γενικά συμπεράσματα

Από τον έλεγχο διαπιστώσαμε ότι η ΕΑΠΕΚ, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρουσιάζει αδυναμίες ως προς τη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία/Κανονισμούς και τη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων της κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό, όπως:

- α.** Καθυστέρηση στην κατασκευή ολοκληρωμένου τύπου καζίνο θερέτρου.
- β.** Δελτία πληρωμής χωρίς υπογραφές εξουσιοδότησης.
- γ.** Μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία και υποβολή για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για τα έτη 2015-2018.
- δ.** Πρόσληψη του ΕΔ με την μέθοδο «Head Hunting», κατά παράβαση των προνοιών της νομοθεσίας και χωρίς έγκριση του ΥΣ.
- ε.** Καθορισμός της αμοιβής του Προέδρου και των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής με ένα σταθερό μηνιαίο ποσό, το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τους όρους αμοιβής παρόμοιων εποπτικών Αρχών.
- στ.** Μη τήρηση των νενομισμένων διαδικασιών για ενοικίαση κτηρίου (μη προκήρυξη Πρόσκλησης Δήλωσης Ενδιαφέροντος, παράλειψη νομοτεχνικού ελέγχου των συμβολαίων ενοικίασης και παράλειψη χρήσης του Πρότυπου ενοικιαστήριου συμβολαίου) ώστε να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, η κατ'αναλογία εφαρμογή των βασικών αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, όπως είναι η αρχή της χρηστής διοίκησης, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης για διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος.